

משפט

יותר רחוק. יותר עמוק

דרוש כשרון מיוחד כדי להיכנס לבוך כה עמוק כפי שעשתה הממשלה בפרשת מחמוד אל-חגיאוי.

צעד אחרי צעד נעשה הבוך כמין יותר ועמוק יותר:

- חגיאוי נדון למוות, אף שאיש לא חלם על הוצאתו להורג.
- איאפשר היה לתת לו חנינה, מבלי ליצור את הרושם כי ישראל חוששת מפני תגובת הערבים.
- בית-המשפט הצבאי לערעורים, שחיי פש דרך מכובדת לביטול פסק-הדין, ביטל אותו על סמך הטענה כי לחגיאוי לא הורר שם לבקש הגנת עורך-דין זה, כחוק.
- חגיאוי הזמין עורך-דין אנטי-ישראלי מובהק, ז'אק ורגיס.
- שר-המשפטים נבהל מהכרזות אותו עורך-דין, העביר את העניין ללשכת עורכי-הדין, תוך רמז ברור שהוא מקווה שזו תחליט שאין צורך להזמין פרקליט זה.
- לשכת עורכי-הדין קבעה כי אין להזמין את ורגיס — אך לא החליטה ש-חגיאוי אינו זכאי להזמין פרקליט זה אחר.
- שר-המשפטים התעלם מניסוח החלטה זו, העמיד פנים כאילו יעצו לו לשלול הגנת פרקליט זה בכלל, שלל זכות זו מחגיאוי.
- חגיאוי הגיש בקשה לצו-על-תנאי נגד השר.

השבוע הוסיף בית-המשפט הגבוה לצדק עוד נידבך לחומה. הוא הטיל על השר לשקול מחדש את בקשת חגיאוי להזמין פרקליט זה — תוך רמז ברור כי על השר להיענות לבקשה זו.

למעשה לא יכול היה בית-המשפט להחליט אחרת. כי אילו שלל את זכותו של חגיאוי לפרקליט זה, היה מנחית סטירת-לחי על בית-המשפט הצבאי לערעורים, שקבע שיש לו זכות זו.

השאלה עכשיו: איך ימצא דוב יוסף דרך להיכנס לבוך עמוק עוד יותר?

תחבורה

קומיסיון על גלגלים

תחילה זה נראה כסיכסוך רגיל בין שתי חברות מיסחריות. חברת-התובלה טענא ערכה שביהה בנמל אשדוד נגד מתן חוקה במקום לקואופרטיב שלב, ששלט בנמלי תל-אביב-יפו. העניין הועלה בכנסת, הועבר לחקירה. רק אז החל הברור האמיתי — ר נתגלו צדדים מאלפים ביותר של הפרשה. טענו אנשי טענא, שהם בני-מושבות שהתמחו בהובלת פרי-הדרר לנמלים: חברת שלב מחזיקה למעשה בוכיון מטעם הייבואן הגדול ביותר בארץ, הממשלה. אך אין לה די כלים כדי להוביל את הסחורה בעצמה. לכן היא מסורת חלק ניכר מן העבודה לחברות אחרות, כקבלני-מישנה, גובה קר מייסיון על 10 עד 20 אחוזים.

אילו נמסרה התובלה במישרין לחברות המובילות, יכלה הממשלה להזיל את מחירי התובלה, לנבות 20% אלה בעצמה. כי את הקומיסיון משלם, בחשבון הסופי, הצרכן.

שיסותרו — על השבון מני? למעשה מסורה כל התובלה לבעלי-חוקה ותי קים. אין מיכרוים, ואין תחרות הופשית. למעשה גם אין מקום למיכרוים — כי התחרות נמנעת עוד בתחילתה. מכיוון שה ממשלה היא המעניקה רשיונות-ייבוא למש-איות, ובכלל זה ציוד מיוחד, היא קובעת מראש מי יהיה מסוגל לבצע כל עבודה שהיא. תברה שאין לה הציוד הדרוש לא תוכל גם להשתתף ממילא במיכרו.

זהו סימפטום אופייני למישטר הכלכלי הקיים, שאין בו תחרות קאפיטליסטית ואין בו תוכנון סוציאליסטי.

לממשלה עצמה יש פתרון פשוט לסיכסוך שנתגלה באשדוד: היא מבקשת משתי החברות הגדולות להסדר ביניהן. פרוש הדבר, למעשה: הקמת קרטל, שימנע כל תחרות ויביא לקביעת מחיר אחיד על בסיס של קוסט-פלוס.

טען השבוע שר-התחבורה, משה כרמל: יש פיקוח חמור של הממשלה על המחירים, והממשלה משלמת עבור התובלה פחות מכפי שרגיל לשלם בשוק הפרטי.

השאלה: האם מחיר זה סביר, או שאפשר היה להורידו עוד יותר, אילו היתה קיימת תחרות חופשית — ולולא נאלצו קבלני-מישנה לשלם קומיסיון לבעלי חוקה?

לוצרת יש ראש-עיד חדש — אבל מן הרגע שנבחר הוכרזה

חרב



התיקים מחכים

על שולחנו של ראש-העיר החדש, כל תיק — בעייה בוערת, הדורשת פתרון. כל פתרון כרוך בהוצאה כספית. בטן הכל: מחסור חמור בכספים, המאיים לשתק את פעולתה התקינה של העיריה.

מה הנפוצה ביותר השבוע בנצרת? היתה מלת-ברכה: מברוך. מיקרה ה' מוזמן רק אחת לכמה עשרות שנים וימן יהו שלוש סיבות להחלפת הברכות, שכן באותו שבוע עצמו חלו חגיגה של שלוש הדתות: חג החנוכה היהודי, חג המולד הנוצרי, ותחילת-הצום המוסלמי רמדאן. א.ל.ם מי שהאזין לכל הברכות יכול היה לעמוד גם על סיבה רביעית: עבד-אל-עזיז אלוועבי נבחר לראש עיריית נצרת.

מדוע נעדרו השבעה?

הבחירה באה במפתיע. כמה מן ה' עתונאים המקומיים אף לא טרחו להיות נוכחים בישיבת המועצה. בה נבחר עבד-אל-עזיז. הם היו משוכנעים כי בישיבה זו — אם בכלל תתקיים — לא ייחתך דבר.

מתוך 15 חברי המועצה, שנבחרו ב-2 בנובמבר, הופיעו לישיבה של יום ג' האחרון רק שמונה: שבעת נציגי רק"ח, ונציגה הבורד של מפ"ם, עבד-אל-עזיז. על סדר היום היה סעיף אחד: בחירת ראש-העיר. מכיון שנבחר יותר ממחצית חברי המועצה, היה זה מניין חוקי וניתן היה לנהל את הישיבה כדון. היא היתה קצרה ותכליתית. ראש הסיעה הקומוניסטית, פואד חורי, נטל את רשות הדיבור: „אני מציע את עבד-אל-עזיז לראשות העיר. מי בעד?”

שמונה ידיום הורמו: שבע קומוניסטיות ואחת של מפ"ם. ההצעה התקבלה ללא התי-נגדות, בהעדר נציגי המערך. מדוע נעדרו השבעה? היו לכך שתי תשובות:

- סייף-אל-דין אלוועבי, ראש סיעת המערך, ומי שכינה במשך שש השנים ה' אחרונות כראש-העיר: „לא באנו מסיבה פשוטה: המשא-ומתן בין המערך לבין מפ"ם בשאלת בחירת ראש-העיר היה בעיצומי, וכל עוד לא סוכם דבר, היה ברור שיש לדחות את ההכרעה. היינו בטוחים שהישי-בה הזאת לא תתקיים, אלא תידחה עד ל-סיום המו"מ. הבחירה היתה תכסיס בוגדני.”
- עבד-אל-עזיז אלוועבי, ראש-העיר ה' חדש: „הישיבה כונסה על-פי הזמנתי של נציג שר-הפנים, אחרי שישיבה ראשונה — אותה מחייב החוק — נדחתה קודם-לכן. עורכי-הדין שלנו הגיעו למסקנה, שאם תי-דחה הישיבה פעם נוספת, יוכל שר-הפנים להסתמך על סעיף 141(ב) מפקודת המועצות המקומיות, ולהכריז כי איננו מסוגלים ל-מלא את הוראת החוק, ועל כן הוא מפזר את המועצה הנבחרת. לפי ידיעות שבידינו, היו כל הצאים הרישמיים לביצוע צעד זה — מוכנים. היעדרה של סיעת המערך נועד למנוע את קיום הישיבה, ובכך היה מספק עילה לפיזור המועצה.”

יוכח במוכירות

השאלה היא עתה: מה הלאה? אחרי ה' שעבד-אל-עזיז העז ונטל לידו את רא-שות-העיר, האם יהיה מסוגל — ומוכן — להחזיק מעמד מול התקפת-הנגד של ה' מערך?

הנקודה החלשה במערכת-ההנהגה של ראש-העיר החדש היא הנהגת מפלגתו. עובדה זו הופגנה בכל החומרה למחרת הבחירה. ההגיון הציבורי אמר, כי עבד-אל-עזיז ית-

צעדו בתל-אביב. מזכירות המפלגה היתה אולי מתכנסת אפילו בנצרת, כדי להפגין את תמיכתה ביוזמה האמיצה של נציגה. אבל מזכירות מפ"ם היתה רחוקה מלהביע תמיכה מעין זו.

עבד-אל-עזיז לא קיבל מראש את אישור המפלגה לבחירתו. הוא רק הודיע על כוונתו יום קודם-לכן — ולאחר שנבחר נאלץ ל-הופיע בפני המזכירות. הפחד העיקרי של מתנגדי השיתוף עם רק"ח היה, כי המערך יחליט בשל כך לא לצרף את מפ"ם ל-קואליציה הממשלתית. פחד זה גם מסביר את הפשרה שנתקבלה לבסוף על דעת ה' מזכירות. נאמר שהמזכירות שוכנעה ב-נכונות הערכתו של עבד-אל-עזיז, כי לולא נבחר ביום ג' היה שר-הפנים מפור את המועצה וקורא לבחירות חדשות. לגבי ה' מזכירות, היתה הבחירה איפוא רק פעולת-חירום שבאה למנוע חרפה גדולה: היא לא שינתה את גישתה העיקרית של מפ"ם, האומרת שיש להקים קואליציה מקור אל קיר בנצרת.

השתמע מכך, שאם יסכים המערך לשתף בכל זאת פעולה עם מפ"ם ועם רק"ח, יתישב בחירת עבד-אל-עזיז כאילו לא היתה ולא נבראה. הוא יתפטר, ויפנה את מקומו לנציג המערך — בתנאי שנציג זה לא יהיה בן-משפחתו סייף-אל-דין.

כמו כל פשרה המקנית, היתה גם זו בלתי-מיאוצית לחלוטין. הגעועים ל-



המונצח הזומס נקס: סייף-אל-דין אל-זועבי